

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu ese de döue ori pre septemana:
Dumine'a si Joi'a, — Prenumeratiunea se
face in Sabiu la espeditur'a foiei, pre afara la
z. r. poste cu bani gata prin scrisori francate,
adresate către speditura. Pretulul prenumera-
tionei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a.
ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 70.

ANULU XXIII.

Sabiu 4|16 Septembre 1875.

tra celealte părți ale Transilvaniei și pentru pro-
vinciele din Monarchia pre unu anu 8 fl. și pre
o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru prime, și tieri
steiene pre anu 12 1/2, anu 6 fl.
Inseratele se plateșc pentru întâia óra
cu 7 er. și urmă, pentru a doua óra cu 5 1/2, er.
și pentru a treia repetare cu 3 1/2, er. v. a.

X Ministeriulu serbescu.

Barbatii, cari au luat cárma principatului serbescu, in nisice momente critice, cându entusiasmulu poporului pentru resbelu trece preste marginele unui resonu maturu, suntu dupa cum scimus dejá, corifeii partidului radicalu democratul séu omladistu. Despre acesti barbati de statu, acum ministri actuali, press'a europeana si-a datu verdictul seu din difereite puncte de vedere.

La tóta intemplarea constelatiunea Europei de adi nu permite statelor mici decâtun rolu secundariu, aceste traiesc mai multu din gratia marilor puteri, de acea tendintile expansive ale loru se privescu cu disprestiu de către diplomati'a europena care e mai gata a conserva starea actuale de lucruri, fia cătu de rea, decâtua a permise unele esperimentari, cari potu trage o dunga preste calculii multoru diplomatici cari venéza pentru statulorloru concurse in orientu. De aci neincrederea si discreditulu, cu care fu si este intempiatu ministeriulu actualu al Serbiei de către marile poterii atâtua de interesate de ereditatea Turcei, care merge cu pasi repedi spre totala ruina. Intre asemenee impregiurari putieni favorabile nesuñtelor espansive, unu ministeriu entusiasmato de ide'a, de a largi confinile patriei, nu va puté obtiené resultate in directiunea acésta. Omenii cari calculéza cu factorii reali ai tempului se temu, ca o esperimentare temeraria va duce tiéra mai curendu la o catastrofa regretabila decâtua la tient'a dorita. Cum va dirige ministeriulu actualu nai'a principatului Serbiei, printre valurile entusiasmului resboinicu alu poporului către portul siguritatii, ni va areta tempulu celu mai de aproape. De asta-data ne abtienemu dela ori ce conjecture si impartasim publicului nostru opiniunea ce o exprima unu corespondinte alu diuariului „Fr. Blt“ asupr'a caracterului senguratecilor barbati din cabinetulu serbescu.

Ministrulu presiedinte, ilu Stefcea, scrie corespondintele, este unu omu vechiu, nu prea versat in civilisatiune. Popularitatea sea dateaza din anul 1858, pentru ca avu atunci curagiul sa proclameze pre Milosiu, care petreceea in Bucuresci, de principe in Scupcina, precandu slabulu Alexandru siedea inca pre tronulu de principe in conacu. In semnu de multiamita Stefcea fu incrediutu cu regentia' tierei, carea o portă pâna la venirea principelui Obrenoviciu I. Adlatus langa densulu era Ioanu Gruiciu, actualulu ministru de interne. Stefcea insa nu remase multu tempu credinciosu programei sele. Elu agitá degia cu veemantia contr'a principelui Michailu, pentru ca acestu regentu neuitat adună in giurulu seu poteri sanatose si barbati de statu prudenti indepartându dela sine pre agitatori cari speculéza cu patimile poporului si facu politica de strada. Cu tóta acesete Stefcea e celu mai bunu in cabinetu, celu mai onestu pote si celu mai patrioticu.

Risticu, ministrulu de esterne, e totu odata si ministru presiedinte substitutu pentru casuri, cându Stefcea aru fi impedecatu, va sa dica, elu este adeveratulu siefu alu guvernului. Risticu are talentu hotaritul si spiritu, dara densulu se tiene de

barbatii cei mai urgisiți din tiéra. Iloialu preste totu, ambiguu si nesinceru in lucruri mari si mici, omu de neincredere pentru toti, pote mai multu pentru aceia, de alu căroru amicu si servu plecatu se geréza, dela natura despoticu, cu totulu capritiosu: acesta este barbatulu care pôrta frenele. Principele Milanu dorere lu cunoscu prea tardiu, dera atunci i si scrise lui Risticu urmatóriele cuvinte: „Dee Ddieu, că atari caractere sa nu se mai afle in Serbi'a!“ Cá politiciu e deoparte diletantu, de alta parte asiá de ambiguu, cătu in tempulu din urma alu regentiei nici unu diplomatu nu mai putea comunicá cu densulu. Elu s'a discreditatu de totu la puteri si pre urma trebuí sa se tarésca inaintea contelui Andrassy (Aprilie 1873), dara firesce cu intentiunea, de a-lu si insielá findata.

Densulu e nascutu conspiratoru, töte i suntu lui aparenta si ipocrisia, pâna si semtiulu natuinalu, de aci provine, ca omladin'a i facu opositiune veementa dela 1869 pâna la 1872. Dupa cadere se vedi isolatul de totu si de atunci incepù sa cocheteze cu omladin'a, cărei'a i si jură credintia. Cum 'si va tiené juramentul, vomu vedé. Curtile cele mari au neincredere in trensulu si de aceea siguru voru restringe comunicatiunea cu densulu la unu minimum. Este o nenorocire pentru tiéra, ca dirige unu atare barbatu urgisiu de toti politic'a esterna. Urmările se voru semt'i curendu in Serbi'a.

Gruiciu, ministrulu de interne, e cu multu mai liberalu si mai nobilu decâtua coleg'a seu. Se mira toti cum s'au pututu aliá acestu barbatu cu Risticu. Domnulu Gruiciu este prelunga Mileticu unu siefu recunoscutu alu omladinei. Elu a statu in opositiune contr'a princitelui Mihailu. Se afirma, ca densulu si conspira contr'a principelui Milanu, ceea ce e de credintu flindu maiestru in conspiratiuni. Ambiguitatea lui trece preste töte intipuirile. In sessiunea scupcinei din anulu trecutu i strigă consiliarulu de statu Illiciu in siedint'a publica: „Tu nu te uiti nice odata intr'o parte, ci in döue“. Elu vré sa tréca de unu pithia, dara se numesce „ambiguul“.

Radivoi Miloicovicu, ministrulu de justitia, e inteleptu că unu sierpe, vicleanu că vulpea si i a placutu de multu a umblá in caile insielatiuni. Se scie ca scupoin'a trecuta la inovația pe fatia de participant la omorulu principelui Michailu. Macul'a acésta negra nu a spalat'o inca. Si densulu este custodele justicie in Serbi'a!

Ministrulu de culte Vasilieviciu este o figura neinsemnata. Crescutu in seminarulu teologicu din Kievu, abia aru poté fi unu invetiatoriu pre sate in Germania. Dara că omladinistu pote fi töte. Ministrulu de resbelu e unu omu cultu si va remâne pre langa puscile sele cu acu; ministrulu de finançie e unu oficialu simplu de administratiune.

Eata ministeriulu Serbiei! Este iubitu de popor? E unu lucru curiosu a vorbi in orientu de iubirea poporului. Inainte cu vro căteva luni opiniunea publica injurá asupr'a celor mai multi dintre actualii ministri, de vre-o căteva dile li se aduse unu conductu de facii. Eata nestabilitatea multime! Unu patriotu forte bunu din Serbi'a dise „Astadi lingemu ce amu

scupatu ceri (sit venia verbo)!“ Omladinistii de aici, toti agitatori de gradu inaltu, au desvoltat o activitate febrila, si constrinsi de terorismulu loru multi trebuiá sa acompanieze aplaudările cele frenetece.

Altii acceptau sa fia angagratii a a dâ guvernului liberatiuni. Astfelui este lumea, celu pucinu cea orientale! Dealtmintrinea cabinetulu acesta nu va durá 14 dile, déca nu va merge la bataia.

Scirile din urma adeverescu presupunerea, ca ministeriulu ne angajandu-se la lupta va intempiá antipatia la popor. Atâtu cuventul de tronu cătu si adres'a la acesta dupa cum se vede, e de parte de a provocá complicatiuni de resbelu, deci positiunea ministeriului e dificila.

Revista politica.

Adresele la cuventul de tronu nu cuprindu nimicu interesantu si e forte drépta observarea lui „Pesti Napló“, ca tempulu adreselor celor momentuose a trecutu, se intielege pentru Ungari'a, care si-a redobandit drepturile constitutiunali. Adresele Transilvaniei stau inmormentate in pulberea pasivitatii.

Partid'a guvernului a datu opositiunea dreptei, declaratiunea, ca este aplecata a alege din sinulu acestei a doi membri in delegatiuni, cari suntu conchiamate prin manifestu imperatescu pre 21 Sept. a. c., inse cu conditiunea, că acesti doi membri din opositiunea dreptei sa se designeze de către partid'a guvernamentale. Partid'a lui Sennyey a adusu inse conclusu formalu, a nu primi conditiunea pusa de partid'a guvernului, si a votá numai pentru acei membri din sinulu ei, pre cari i va designá insasi partid'a. —

Despre planurile ministrului de interne relative la noua impartire teritoriale „Pest. Lld.“ de Dumineca aduce urmatorulu raportu:

In afacerea arondărei teritoriul a jurisdictiunilor transilvane confrint'a comitilor supremi tenuata in ministeriulu de interne a terminatul astazi elaboratulu arondărei, care se va substerne ministrului de interne. Dupa acestu elaborat, comitatele, cercurile, scaunele, si districtele Transilvaniei se voru impari in 13 municipii si adeca scaunulu Cicului Odorheiului si alu Muresului, prelunga unele rectificatiuni teritoriali, si voru conservá independenta loru; din Treiscaune si districtulu Brasovului se va formá unu comitat, alu Treiscaunelor; o parte mare a municipielor micu din fundulu regescu se voru impreuná intr'unu comitat alu Sabiu.

Cu transformări teritoriale insemnante voru ramené independente: comitatul Albei inferioare, comitatul Ternavei (sub numirea: Comitatulu Elisabetei), alu Turdei, alu Colosiului, mai departe districtulu Fagarasiului care se va amplificá in modu insemnatu si comitatulu Hunedorei care se va impreuná cu diumetatea Zarandului. Districtulu Naseudului impreunat cu alu Bistritiei va formá unu municipiu, iera Solnoculu interioru cu un'a parte a comitatului Dobâca si cu o diumetate din districtulu Cetatei de pétra va formá noulu comitat alu Somesului. Cu municipiele transilvane cari se voru imparati in 13 comitate, se voru impreuná din Ungari'a diumetatile Za-

randului si ale districtului Cetatei de pétra, dara cerculu Egrey din comitatul Dobâcei va forma un'a parte din comitatele unguresci ce se voru constituí din părți (partium).“

Prin acestu modu de impartire se stergu fruntariele intre Transilvania si Ungari'a in respectu geografic si se da ideei de uniune a Transilvaniei cu Ungari'a o noua espressiune.

Codicele penalu celu nou, dupa cum se scie, unulu din cele mai interesante elaborate ale dietei, va veni inca in aceasta sessiune la ordine. Se dice ca Dr. T. Pauler va luá referatul asupr'a acestui proiectu.

In ministeriulu de justitia suntu gata döue proiecte de legi: unulu despre sect'a nazarenilor, ier' altulu, care e cu multu mai interesant, despre casatoria civila. Proiectul de lege din urma nu are de cugetu sa introduca casatoria civila in modu obligatoricu, ba nici facultativu, ci numai că unu espedientu necesariu.

Despre conferint'a vamale din Pest'a, foile din Vien'a suntu de un'a opinione. Dt. Ztg. dice:

„Déca Ungari'a nu va abdice de pretensiunile sele, noi cei din Vien'a inveniandu chiaru de la contrarii complanarei, cari dau azi tonulu in Ungari'a, dñi Tisza et cõs., vomu folosi pentru noi cur'a radicale; vomu anunciu contractul, disolvandu comuniunea, si vomu redobandit astfelui deplin'a libertate a actiunei in politic'a comerciului, pre lângă alte avantagie ce le amu jertfitu la complanarea din 1867. Ungari'a va vedé apoi consequentele politicei sele, care-si bate jocu de spiritul ecuitatii reciproce, la care a apelatu cuventul de tronu.“

Evenimentul dilei in Francia este epistol'a admirului La Ronciere le Noury, care fu cetitu cu ocasiunea unui banchetu. Admiralulu declară in tr'ens'a, ca Francia prin form'a actuala de guvernare este impededata a ocupá locul ce-i compete intre puterile europene. Epistol'a este unu pronunciamentu, face mare sensatiune, asiá incatú provocă tienera unui consiliu ministerialu. Responsulu ce i s'a datu admirului la acésta scrisore indreptata asupr'a forme de statu, a fostu scurtu si precisu: Admiralulu fu destituitu din comand'a asupr'a năilor din marea mediterana.

In Londra s'a arangiatu unu meetingu in favorulu revoltantilor din Erzegovin'a. Russel n'a pututu luá parte fiindu bolnavu, dara a indreptat declaratiunea către adunare: Este o vana sperantia, a crede ca Turcia va dâ ore-cându o garantia pentru o sincera implinire a datorintelor si pentru unu bunu guvern. Déca puterile europene voru respinge amestecul in administratiunea interna a Portiei otomane, unicul remediu va fi crearea unui guvern independentu, cum a fostu acel'a, pre care l'a datu Serbiei lordulu Derby odiniora. Carl Russel doresce, că Tesalia si Albani'a sa devina döue provincie separate. De va succede actiunei colective a puterilor, a dâ provinciilor revoltate o forma de guvernare buna si drépta, pre care aru primi-o Turcia, si care aru sustine pacea europeana, — acesta aru fi celu mai bunu resultatul ce se poate cugeta. Meetingiul a adusu mai multe rezolutiuni simpatice insurgentilor.

Despre situatiunea in Romania se scrie lui „Osten“, ca opositiunea

se sileșce din respușteri a urcă iritatiunea ce s'a pornită asupră principelui Carolu. În dilele din urma s'a latită preste tîră intréga o brosura intitulată: Unu spionu prusescu, său principale Carolu de Hohenzollern din România. Acăstă brosura sensatiunale se cetește cu neasteptare în totă locurile publice între aplauzele asculatorilor. Este unu simptomu reuacăstă. Opoziția de căndu se retrase din camera nu pote stă pasiva, cauta se scrie brosuri sensatiunali pentru a nu se discredită tacându.

Capii insurgentiloru intrunuti la Cossierowo au formulat urmatorulu manifestu, care circula acum in rendurile diferitelor bande armate, prin ingrijirea comitetului secretu, și care este propusu a se primi de toti:

1. „Preferim a sacrifică totulu, bunurile nôstre si săngele nostru, femeile si copii, decât a recadea sub domni'a care ne-a apesată atât'a tempu, si care, punendu-ne mai pre josu de animale a nabușită necontentu între noi germanii desvoltări morale si intelectuale.

2. „Voimu deplin'a autonomia a Bosniei si a Erzegovinei, cu părțile dependinte de dens'a.

3. „Voimu sa traimu pre unu picioru de egalitate absolută in fatia cu frati nostri musulmani din Bosni'a si Erzegovin'a, si in unire cu densii, voimu sa se dea acestoru tieri legile ce le convinu si sa ne administrâmu insi-ne, sub unu principie care sa nu fia luatu dintre noi, ci alesu din sinulu unei familii crestine domnitòrie in Europ'a, fia germanu, rusu, austriacu său fia de ori-ce alta națiunalitate.

4. „Voimu sa recunoscem suzeranitatea Portiei, in aceleasi condiții ca si Muntenegrulu, Serbi'a, România si Egiptulu; si suntemu gata a-i plăti unu tributu, care se va fișa in urma.

5. „Voimu, in fine, a luă in sarcin'a nôstra o parte proporțională din detori'a publica turcescă, si suntemu gata a luă ori-ce angajamente relative la plat'a dobânditoru si la amortisare."

Manifestulu se termina cu aceste cuvinte:

„In tempu de 400 ani amu fostu raiale; in tempu de patru secole amu fostu tratati că nisce turme de vite. Voimu a deveni omeni. Dumnedieu sa ne fia in ajutoriu. Aminu."

Lângă fruntari'a de sudu a Serbiei s'a concentrat 20,000 de turci sub comanda lui Dervisiu-pasi'a.

Trupele otomane adunate din totă părțile imperiului si parte imbarcate la Trebisand pe marea negă au pornit spre Erzegovin'a si se aduna mai alesu in pasialicul Novibazar de lângă Serbi'a si Muntenegru. Din parte-i guvernulu Serbiei a chiamat sub arme unu mare numar de rezerve si militiele teritoriale pentru manevrele de tómna. Se dice ca Pórt'a va trimitu unu ultimatum guvernelor din Belgradu si Cetinje din cau'a bandeloru de voluntari ce trece in Bosni'a si Erzegovin'a alimentandu insurectiunea. Tém'a despre o ocupatiune a Serbiei de trupele otomane nu e fundata; căci Pórt'a intielege ce mari complicații aru rezultat de aci. Guvernulu serbu a reclamatu pentru calcarea muntelui serbu Stolaz de către o banda de turci cari au jefuitu si ucisu populatiunea.

Macelulu si pustiurile ce au facut turcii pe unde au ajunsu in Bosni'a este ingrozitoriu, dupa cum descriu foile austriace. Crestini cari n'au pututu fugi si sate intregi au fostu distruse. Prese 20,000 de bosniaci si-au scapatu vieti'a pre teritoriul austriacu, si siederea loru acolo, de-si linisita, devine o povara pre guvernulu austro-ungaru. De alta parte inse-

umanitatea nu permite a-i gonî in ghiarele si sub iataganulu turcului.

De alta parte si insurgentii nu suntu mai putieni inversiunati in lupt'a loru contr'a turciloru „Pres'a“ din Vien'a spune ca insurgentii goniti dela Trebinje s'a adunat sub comand'a capitaniloru Petcovici, Mercep si Filipovici, si au arsu totă casele locuitoriloru din Popov'a si Sum'a, cari tieneu cu turcii.

„Corespondint'a politica“ din Vien'a publica amenunte despre o serioză luptă ce a avut locu la 30 Aug. lângă Casab'a care a fostu terminata in favoreea insurgentiloru si a causat mari perderi turciloru.

Dupa „Memorial diplomatique, guvernulu Franciei a tramsu instructiuni representantiloru sei din strainatate că sa sustiena pre cătu se va puté mentinerea statului quo in orientu. Pre căndu opiniunea publica se schimba chiaru in Englter'a in favoreea poporiloru crestine, guvernulu francescu remane inapoi.

Diuariulu germanu „Morgenpost“, lauda in chipulu urmatoriu atitudinea ce pastră Franci'a fatia cu cele ce se petrecu in Erzegovin'a:

„Franci'a, dice „Morgenpost“, dă in acăsta cestiune proba de unu tactu admirabilu. In urm'a unei propunerii confidentiale care emana dela Englter'a si tindea a se convocă la Parisu o conferintia europenă, dlu duce Decazes a respunsu print'r'u refusu, observandu in asta privintia ca Franci'a se afla in acestu momentu forte multu preocupata de propriile ei afaceri pentru că capital'a sa se pote servî de centru la o mare actiune diplomatica.

„Totudeodata ducele trebuie sa fi adresatu la toti representantii Franciei in strainatate o instructiune prin telegrafu, in care desvoltă in acestu sensu modulu seu de a vedea: nu e neaperatu trebuintia a aminti agentiloru diplomatici francesi pâna la ce punctu starea de lucruri actuala impune cu strictetie Franciei datori'a de a remanea straina la ori-ce complicație esterioră! Dupa acestu principiu, Franci'a cauta sa observe o atitudine asceptatorie, afara numai căndu s'aru unu eventualu la ori-ce demarsia ce aru luă puterile mari in scopulu unei medilociri pacifice; relativu la acestu din urma punctu, Franci'a va renunca neaperatu de a luă initiativ'a o'recare si va asteptă uverturile eventuale ale cabinetelor straine.

Se vede dara, ca fatia cu aliant'i a celor trei imperati, Franci'a nu putea lesne sa se arete mai grabita decât cum e in realitate. Acăsta mare putere se afla inca totu in reculegere, dens'a ia de sine'si loculu seu in centrul european, fără a voi sa turbure print'r'o disonantia intielegerea generația. Este posibil ca acăsta atitudine correcta sa tinda a asigură simpatisie națiunei invinsă si a-i cuceri viitori aliați, daca totă acestea nu-i radica nimică din meritulu seu din contra."

Societatea academică română.

Siedint'a din 16 Augustu 1875.

Membrii presenti: dnii Laurianu, N. Cretulescu, I. Ghic'a, Massimu, N. Ionescu, Sionu, Caragiani, si An. Fetu.

D. Laurianu, că presiedinte alu societăției, conformu statutelor si conclusiunilor societăției din anul trecutu, declară sessiunea societăției pre anulu acestă deschisa.

D. Sionu, e invitatu a purta sarcin'a de secretariu ad hoc provisoriu.

D. Secretariu generalu dă lectura urmatorului raportu alu delegatiunei, relativu la lucrările sele de preste anu, precum si ordinea dilei combinata pentru lucrările ce au a se pertractă in anulu curinte:

R A P O R T U.

Delegatiunea societăției academice

române vine sa espuna, in puncte principali, resultatele actiunei ei in temputu anului incetatu, cum si situatiunea financiară a societăției pâna la 1 Auguștu 1875, situatiune care se pote vedé mai lamurită din tabelulu de compturi presentate de d. casariu si alaturat pre lângă acestu raportu.

1. Asupr'a lucrăriloru, pentru a căroru executiune societatea a luat mesuri in sessiunea trecuta si in unele din cele precedinte sessiuni, delegatiunea are onore a espune:

a) Din operile puse cu premie la concursu, au pervenit, in tempulu cuvenit si cerutu, la cancelari'a delegatiunei siepte manuscrise si anume:

a) Unu manuscriftu asupr'a partei sintetice a gramaticei, purtandu devis'a:

„Littera sermonis fida ministra mei.“

b) Unu manuscriftu de traducțiune din Tiberiu Grachu din Plutarchu, purtandu devis'a:

„Ως ἀπόλειτο καὶ ὥλος ἦτις τοια-ῦτά γεξέξοι.“

Se observa inse ca acestu manuscriftu a venit in urmarea concursului publicat la 1873, si remane prin urmare la apretiarea societăției de că se mai pote luă la esaminare.

c) Patru manuscrise de traducțiune din Titu Liviu, purtandu devisele:

a) „Bellum maxime omnium memorabile.“

b) „Neque indignetur sibi Herodotum aequari T. Livium, etc.“

c) Dant tela locum, flammaeque recedunt.“

d) „Antiquos aestimo Romanos, eorumque praexcepta semper sequitendo.“

d) Trei fasciculi de traducțiune din filippicele lui Cicerone, pentru care, in sessiunea trecuta, s'a premiatu lucrarea dlui D. A. Laurianu.

2) Analile societăției au esitul de sub tipariu in numeru de 17 côle, purtura in acestu volumu a cautat sa intre pre de o parte memoriulu onor. dlui Sturz'a asupr'a efigielor cestoru principi români, iéra pre de alta istori'a de o suta de ani a unui regimentu român de onor. d. G. Baritiu.

3) Din lucrarea principale, din dictionarulu limbei române, a esitul de sub tipariu atâtă cătu se si prevediuse medie pecuniarie prin bugetu, si anume 40 de côle, cu cari acăsta lucrare a ajunsu pâna la liter'a S), si in parte pâna la cuventulu „sod'a.“

4. Nu s'a primitu inse la delegatiune nici o scire despre statul celorlalte lucrări, a căroru executiune societatea, in sessiunea trecuta, proiectase sa se faca in cursulu anului incetatu. Remane dara că societatea sa accepte dela sectiunile respective sciintie despre aceste lucrări, care suntu: a) unu inceputu de revisiune a dictionariului; b) tiparirea din traducțiunea descriptiunei Moldavie; c) tiparirea unei părți din traducțiunea istoriei imperiului otomanu, de principale D. Cantemiru; d) litografarea monumentelor din museulu statului; e) tiparirea traducțiunei lui I. Cesare de bello civili.

5. Onor comemburu I. Ghic'a a comunicatul delegatiunei unu discursu de receptiune, cu dorintă de a se tramite onor. d. M. Cogalnicenu care sa binevoiescă a se insarcină cu responsul. Delegatiunea n'a intardiatu a face acăsta comunicatiune.

6. Dupa invitarea societăției academice din sessiunea trecuta, câte unu exemplarul din tipariturele societăției academice române: primul volumu din dictionariulu limbei române, partea analitică a gramaticei române de reverentă sea par. T. Cipariu, descriptio Moldaviae de Cantemiru si analale societăției pâna la sessiunea din urma s'a espediatu la urmatorele institute: academ'a regale de sciintie din Berlinu, academ'a de sciintie din Petersburg, academ'a din Vien'a, aca-

demia din Pest'a, societatea de sciintie din Copenhag'a; căte unu exemplarul din traductiunile din J. Cesare de bello gallico si din Tacitu s'a espediatu si la institutiile urmatoare: institutulu archeologic la Rom'a, bibliotec'a universitatii din Clusiu, bibliotecă archiepiscopală din Sibiu, cum si la onor. dnii membri onorari ai societății nostre: Bar. d'Avril, Ubicini, Ruscală, Lasteyrie, Fm. Egger. Inse numai dela acestu din urma si dela societățea regale de sciintie din Berlinu s'a accepit responsul in terminii cei mai onorifici pentru judele nostro institutu.

7) Bibliotecă societății a inavutit cu unu numeru de 171 bucati, dintre care 93 cumpărate, era 88 donate de dnii Al. Odobescu, D. Sturz'a, V. A. Urechia, G. Baritiu, P. Branu, G. Russu, Al. Romanu, A. Treb. Laurianu, Tache Andreianu, V. Aleandri, baronu d'Avril, Lasteyrie, Episcopulu Melchisedecu, dr. A. Fetu, I. Cratiunescu, Stefanescu si Aurelianu, P. Boni, B. Ionascu. Em. Egger, oficiul central de statistică si redactiunile a 12 diarie.

Mai alesu d. comembru onoraru baronu d'Avril a indatorat fără societatea prin pretiosulu don ce a facutu bibliotecei nôstre de unu elegantu exemplarul din lucrările topografice esecutata la gurile Dunarei.

III. Inainte de a trece la situația financiară, delegatiunea cu profunda durere aduce la cunoștință a societăției incetarea din viétia a generosului donatoru generale Const. Nasturel-Herescu, care s'a intemplatu pre neasteptate in ultimele dile ale anului espirat. O epitropia numita de primariul capitalei (conformu legii comunale) in persoanele: Const. Manu, protopopulu Teodorescu dela santă Vinerea si A. Treb. Laurianu, membru societăției academice, a facutu pasii necesari spre a intra in posesiunea a verei lasate prin testamentu de repausatulu.

IV. Ce se atinge de starea materiala si financiara a societăției, ea se poate resume in urmatorele date numerice:

1) Intrare: lei 109,968 78 bani.

Exire: — 81,148 59 —

De unde resulta o diferență in plusu de lei 28,825 19 bani. Tabelulu alaturat lamurescă totă detaliele operațiunii financiare.

Presedinte: A. Treb. Laurianu, Secretariu generalu: I. C. Macsimu

PROGRAM'A

de lucrările destinate a se face in sesiunea anului 1875.

1) Alegerea unui secretariu ad hoc.

2) Alegerea comisiunei pentru esaminarea raportului delegatiunei, cercetarea computurilor si facerea bugetului de la 1 Augustu 1875 - 1 Augustu 1876.

3) Alegerea comisiunei pentru revisiunea elaboratelor de concursu.

4) Alegerea comisiunilor pentru esaminarea elaboratelor de concursu.

5) Lectur'a elaboratelor presente de membrii societății.

6) Lectur'a discursurilor de receptiune si a responsurilor la ele.

7) Raportulu comisiunei asupr'a esaminarei raportului delegatiunei.

8) Raportulu comisiunei asupr'a bibliotecei.

9) Raportulu comisiunilor asupr'a elaboratelor de concursu.

10) Raportulu sectiunilor uasupr'a lucrărilor, ce cadu in sferă loru.

11) Alegerea delegatiunei si a oficielor sectiunilor.

12) Tineretă de siedintie publice.

13) Raportulu secretariului generalu asupr'a lucrărilor societății facute in acăsta sesiune.

14) Timpulu disponibile se va aplică la desbaterea cestiunilor relative la dictionariulu limbei române.

15) Cestiunea parintelui Radianu.

D. presedinte comunica adresă

dlii colegu An. Fetu, carele alaturandu o noua opera a sea intitulata Elemente de Botanica, cere aprecierea societatii din punctul de vedere filologic in cea-ce se atinge de terminologia cuvintelor technice pentru istoria naturala. Dupa mai multe discusiuni, decide a se pune la ordinea dilei pre timpulu candu societatea va fi completeata.

Se comunica respunsurile dlui Egger si alu Academiei regale din Berlinu despre primirea imprimatorului societatii;

Idem adres'a dlui Laurianu, prin care ofera bibliotecei societatii unu exemplar din nouu testamentu in limb'a amharica (dialectu alu limbei aetiopice seu abisinice), care se primește cu multiemire.

Idem a dlui G. L. Frollo, prin care ofere unu exemplar din oper'a sea intitulata: „O noua incercare de solutiune a problemului ortograficu“, care se primește asemenea cu multiemire.

D. Ghic'a, esprimandu fericirea de a vedé ca invetiatii straini gasesc predilectiune in studiul limbier romane, vediendu totu odata ca la facultatea de litere din Parisu s'a infinitatii chiaru o catedra de limb'a romana, incredintiata distinsului filoromanu d. Picot, propune si societatea admite, de a i se notifică din partea societătiei felicitările sele si incredintiarea ca societatea nu va neglige a-lu pune totu-déun'a in curentului incercărilor sele.“

D. presedinte propune, ca pâna ce societatea va fi in numeru că sa pôta luá conclusiuni decisive asupr'a diverselor lucrări importante, ce suntu la ordinea dilei membrii presinti sa se ocupe cu esaminarea manuscriptelor ce suntu venite la concursu, in sectiunea filologica.

Propunerea se adopta: membrii presinti iau argagiamentulu a veni si a lucră in tóte dilele, afara de d. Crețulescu, carele cere a fi scusatu pentru dôue trei dile.

Presedinte: A. Treb. Laurianu,
Secretariu: ad hoc, Sionu,

C u v e n t a r e a

de incheiere tienuta in 17 Augustu st. v.
1875 in Alb'a-Iuli'a de conducatoriul
cursului supletoriu Teodoru Popu.

(Urmare.)

„Fără de acestea, indesiertu tóte libertătile si reformele introduce si introducende, indesiertu tóte bunurile pre cari le-au descoperit si le descoptere pre tóta diu'a sciintia, pre fia-care momentu chiaru, pentru progresul omenimiei si fericirei ei.“ Luminarea mintei prin feliuri de invetiaturi bune, si cultur'a animei prin legile si lucrarea moralei si plinirea preceptelor religiunie au absoluta putere asupr'a imbunatatirei stărei omului.“ „Inarmati (altii...) si cu o crescere sociala si politica, cu scopu bine determinat, suntu gat'a a ne complesí, a face sa fimu straini in tiéra nostra.“ „Fatia cu acestea suntemu chiamati de o imperativa detoria natională, a ne silí sa punem pre totu românulu in positiune sa aiba o profesie, sa cunoscă o arta séu maiestria. Inse spre a puté pune pre fia-care român in atare positiune, este nedispensabile instructiunea, este a incepe negresitu cu scól'a.“

O alta scól'a mai mare astépta pre omu: scól'a vietiei intregi, in care este obligatu intelectualmente, si materialmente a se desvoltá neincetat. Ce se cere dela scól'a este de a prepará pre omu (si copilu) pentru scól'a cea mare a vietiei, a-lu armá cu unu adeveratu metodu, care sa-lu puna in stare a-si completá singuru instructiunea si educatiunea.“ C. E. Pâna aici asiá suna si se afirma — dloru si fratilor; sa audim si mai departe: „Faceti totu ce puteti pentru infl-

rira districtului si mai pre susu de tóte faceti totu pentru scól'a.“ Ios. Hodosiu.

„Educatiunea si luminarea poporului este trebuinta principale si cea mai salutaria, si acésta educatiune si luminare are a o medilocí scól'a.“

Escl. S. Metr. Mironu Romanu

Acum credu — dloru si fratilor ca aceste 2—3 dovedi voru fi de ajunsu spre deplina convingere ca scól'a, scól'a, si iéra scól'a, prin educatiune si instructiune, prin latirea luminei si a culturei ea este totul; da! destule dovedi! si eu credu ca suntu — de-si putiene dar' —, destule; inse pare ca cetescu pre fetiele d-vóstra óre-care nemultamire numai cu atât'a, mi pare ca maiasteptati ce-va. Da! recunosc domniloru, sciu ce maiasteptati; vréti sa ve produci dovedi verbale din viéti'a celui mai mare si renomatu barbatu alu bisericiei — scóle si natiunei noastre, din a marelui si nemuritoriiului archiereu Andreiu odin. baronu de Siagun'a; da dloru! eu a-si satisfac cu cea mai mare si mai fierbinte dorintia, placerei si acceptării d-vóstre, inse pén'a mea este cu multu mai tardia decâtua că se potu decopiá tóte afirmatiunile acelui mare Archiereu despre scól'a si bunatatea ei. Nu citez cuvintele pentru ca vorbescu si striga pre tóte tonurile din tóte comunele din tóte bisericile si scólele, faptele acelui prea renomatu Andreiu.

Nu citezu cuvintele pentru vorbescu faptele, apoi unde vorbescu si marturisescu faptele, acolo cuvintele suntu de urisosu.

Au dora poftiti sa ve spunu faptele, ori sa ve numeru meritele marului Siagun'a? Ve rogu sa nu cereti, sa nu poftiti asiá ce-va dela mine cu totul imposibilu. Eu nu cutediu a me slobodí in descrierea fapelor si meritelor acelui nemuritoriu barbatu; nu potu, dicu, pentruca atâtea suntu incâtua eu me a-si pierde cu totul prin ele, tóte faptele sele, tóte meritele sele nu le-aru fi potutu descrie cu deameruntulu nici chiaru insasi autorulu loru, marele Andreiu; acum vedeti cătu de putieni potu eu? deci in asta privintia nu ve potu multiam cu altu respunsu, decâtua sa reproduci affirmatiunea altui ilustru barbatu alu bisericiei, scóle si natiunei noastre, care cu óre-care ocasiune dise: „Totu ce s'a facutu prin trensulu s'a facutu si fără de densulu nimicu nu s'a facutu ce s'a facutu.“ Nicolau Popa'.

Eata dara totu ce potu dice, ce ve potu spune despre Marele Siagun'a!

Acum — dloru si fratilor, — avemu scól'a, si din cele citate pâna aici cunoscem si insemnataea ei, óre sa ne oprimu aici? destulu va fi? nici decum! ei:

„Déca vremu sa avemu scóle bune apoi trebuie mai întâi sa avemu invetiatori buni, cari sa poseda cunoșintele, aptitudinea si inalt'a moralitate neaperata pentru a respondi invetiatura si bun'a crescere....

„Scól'a fără moralitate mai bine sa nu fia!“ Dara óre déca odata avemu scól'a buna de zidu, mare, larga; insestrata cu tóte aparatele necesari si deplinu corespondentorie dupa tóte forme, apoi sa nu fia destulu? pentru ce se mai cere inca si invetiatori bunu? Responsulu e pré usioru, pentruca: „invetiatori este scól'a.“

Permitetimi fratilor sa ve marturisescu, ca suntu si astadi ómeni, cari punu pretiu pre vestimentele omului, dara nu pre omu; punu pretiu pre insestrarea scólei cu aparatele necesare, dara pre alegerea unui invetiatori bunu nu! acésta pentru unii... este unu bagatelu; mare ratacire!! — amendoue stau in legatura, deci un'a trebuie facuta, si cecalalta nelasata. —

Sa audim si in asta privintia si affirmatiunile altor barbatu; unulu dice: „Este unu adeveru trecutu in axioma ca cum e invetiatori, asiá si scól'a. Instructiunea cea mai bine arangata cartile cele mai bune, programele cele

mai bine combinate, tóte in fine voru fi desierte, déca invetiatori nu va fi bine formatu (pregatit) pentru delicatesa missiune la carea este chiamata.“ Si ierasi unu altu barbatu, bine meritatu cu óre-care ocasiune dise: „In zadaru suntu si voru fi scólele de zidu, déca invetiatorii suntu si voru fi de lemn.“ I. Hannia. Eata un'a singura afirmatiune, ne ilustréza totulu.

Acum sa audim, in asta privintia inca si mai departe pre alti barbatu: Asiá dara nu e destulu a avé numai scól'a fia ea chiaru si cătu de bine si frumosu insestrata si mobilata; ci trebuie sa fia si invetiatori. Nu e destulu inse nici numai a fi dascalu, a snplini si umplea numai loculu că sa nu remana vacantu, că sa satisfaca unui paragrafu, sa inchide ochii legei, nu! ci e de neaperata trebuinta a fi dascalulu bine, forte bine pregatit si inarmat de bataie in contra ignorantiei, nesciintiei si a intunerecului, asiá incâtua invetiatori prin scól'a lui sa insufle respectu si la straini.

„Era unu tempu cându pentru toti strigarea de scapare, era: „la arme!“ in tempulu inse in care traimu noi, dara mai cu séma in care voru trai copiii nostri, strigarea de scapare, care are sa iesa din tóte pepturile trebuie sa fia: „la scól'a! la invetatura, la instructiune si educafiune.“ Asiá fratilor! arm'a nostra pre venitoriu sa fia: cultur'a, cultur'a generala; caci auditi despre scólele si dascalii nemtiesci ce se dice: „Cându Austria fu strivita de armele Prusiei, toti scriitorii bine cugetatori si toti publicistii erau unanimi a strigá: Nu regimene ne au invinsu la Sadova; ci scólele prusiene. Si de voiti pre venitoriu a castigá pre campulu de batalia victorii ilustre asupr'a Prusiei, mergeti de inchideti scólele sele si omoriti pre dascalii sei.“ C. Esarcu.

Toam'a in acestu intielesu s'a pronunciati de sute de ori, cu tóte ocasiunile in audiulu si fati'a mai multor, unu Metianu inca in calitate de protopopu, dicendu: „scól'a! scól'a! si iéra scól'a, apoi invetiatori buni, harnici si consciintiosi de chiamarea loru, eata totulu!“ „Alfabetulu invetiatoriului e mai puternicu decâtua cele mai mari armate“ dise: I. Badilescu.

Domniloru! de tóte aceste adeveruri au fostu petrunsu marele, nemuritoriu si regeneratoriu bisericiei si scóle, Andreiu baronu de Siagun'a, cându au infinitatii conferintie invetatoresci; de tóte acestea au fostu si este petrunsu Prea Venrab. Consistoriu archidicesanu si maritul sinodu, cându au infinitatii astu-feliu de cursuri supletorice. Si pentruce óre, tóte acestea? tóte acestea suntu numai si numai pentru luminarea si cultur'a nostra, pentru luminarea si cultur'a poporului nostru, pentru binele si fericirea nostra in generu.

„Mare intru adeveru, si adanca trebuie sa fia multiamirea nostra cătra pomenitii barbatii mari ai poporului si ai bisericiei lui, cari in vremi atatu de grele si cu medilóce si poteri asiá smerite au facutu lucruri atâtu de maretie; inalta trebuie sa fia fostu cugetarea, adanca mintea, fierbinte credintia, adeverata iubirea loru cătra Ddieu si natiune, cându au darniutu ei natiunei unu astu-feliu de odoru.“ (Biblia) (a se vedé provorbirea in biblia rubric'a I. pag. VII. in biblia) de A. Siagun'a. (Va urmá)

V a r i e t à t i

* * (Tergulu nostru de tiéra) a fostu forte slabu, mai slabu si decâtua celu din primavéra, — o espressiune fidela a calamitătilor financiali ce indurámu de mai multi ani incóce. Lipsa forte mare de bani. —

* * (Asociatiunea transilvana pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu) in adunarea generale dela

Reginulu-sasescu a votat doue adrese de recunoscintia, un'a dlui T. Cipariu, alt'a dlui G. Baritiu, pentru meritele si neobosit'a loru activitate, desvolitate pre terenulu literaturei si culturei poporului român. — Fondulu asociatiunii consta din 61, 814 fl. 16 cr. v. a.; ér alu academie din 13, 367 fl. 98 cr. v. a. Bibliotec'a asociatiunii consta din 632 carti complete si 127 necomplete. — Adunarea generale ordinaria din anului viitoru se va tine la 10 Aug. in Sibiu.

* * (Candidatii la metropoli'a din Bucovin'a,) Diurnalul „Osten“ din Vien'a in nrulu celu mai nou aduce unu articlu, in care — laudandu activitatea repausatulu metropolitul Bendel'a — espune apoi o lista de siese aspiranti in loculu primu la metropoli'a vacante, si de alti siepte in lini'a a doua, insemandu ca inca multi alti calugari si preoti veduvi voru mai fi aspirându. Dup'aceea se incerca a caracterisá pre cei sieso aspiranti in lini'a prima si in urm'a acestei-a ajunge la resultatulu, ca cei mai demni aspiranti suntu acesti trei: T. Blazeviciu, archimandritu diecesanu, si S. Morariu-Andrieviciu, archimandritu catedrale, si A. Ciupercoviciu, archimandritu monasteriale.

Resbelu submarinu. Cea mai cumplita arma in resbelu suntu asiá numite „torpile“, nescie latiuri cu materie fulgetorie, cari se punu sub nai in apa, că se arunce in aeru vasulu dusumanu, cându trece. Se scie, ca torpile asiediate dealungulu tiermlor germani de nordu impede casera flot'a francesa a admirului Bonet Villaumez, că se nu pôta desbarca in tempii resbelului. Acum „Morning Post“ din Londonu scrie, ca cu aparatu inventatul de francesulu Denayrouze, unu locotenentu de artileria, pôte omulu amblá sub apa in orice direcțiune 2 óre, că se schimbe torpile indreptandu-le in contra inimicului spre alu aruncá in aeru. Inainte de 3 ani facuse Denayrouze esperintia in cantacombiele Parisului, demonstrându folosulu aparatului cu aeru condensat (condesatu) incâtua potea lucrá ómenii in aerulu stricatu alu mineloru; din acea inventiune geniulu militariu francesu a inventatul miraculos'a possilitate a umblá că pescele pe suptu apa că 2 óre, cea ce a atrasu atenziunea si a admirabilitatii anglice. Feniciani antici inca inventasera aparatu se intre sub apa, se taie funiele nailor anorate, inse acestu aparatu francesu pôte casiná si resbelu sub mare intre scufundatori pentru stramutarea torpilelor la nai.

* * Unu innotatoriu fără parechia. — La 24 Aug. v. avu locu unu evenimentu extraordinar si fără parechia pâna acum: capitanul Webb a traversat canalul La Manche in notu, fără nici unu aparatu.

Marti, 24 Augustu, credindu momentulu favorabilu, se aruncă in mare la estremitatea jeteului Amiralitătiei dela Duvre. Era 12 óre 56 minute; sôrele radiosu stralucea pe o mare perfectu de linisita. Mai intâi curentulu duse pre intrepidulu innotatoriu pre banc'a Varne. La 4 óre valulu incepù a se intorce si-lu indreptă spre resaritul. La 10 óre 20 minute se afă la 5 mile la Sud de Suth-Foreland si la 14 mile Ost-Sud-Ost de Duvre; elu innotá cu vîgor si era plinu de curagiu. Din acelui momentu succesulu intreprinderei parea asigurat.

La 7 óre dimineti'a, dupa o nöpte petrecuta in mare fără alte haine decâtua o parechia de ismene, ajungea la 5 mile de Calais. In fine Mercuri, la 11 óre 15 minute, punea piciorulu pe uscatu in fati'a stabilimentului de bâi dela Calais; statuse in apa aproape 22 de óre.

De-si sfersitu de puteri, capitanul Webb era sanatosu si cu totul vesel de triumfulu seu.

Două barci si o corabiă escortau pre admirabilulu innotatoriu in acea trecere miraculoasa. Pre corabiă se aflau reprezen-

tantii unor diuarie din Londra ce se occupa specialmente de esportu, precum si mai multi membri din Londra Swimming Club (Clubul innotatorilor din Londra).

* (Incendiari focuri). In Russi'a dupa date of. ale „Mesagerului of.” din Petersburg numai in lun'a lui Iuniu a. c. au arsu 2255 de locuri parte case, parte paduri, cari casiunara o dauna de 40 milioane franci. Semnu de nemultiemire desperata a malcontenitilor prin tota Rusia.

* Vermele vitiei de via s'a arestatu in viile dela Panciov'a. Phyllophaga vastatrix, acestu paducelui seu verme e forte stricaciosu, deca se incuba.

* Fortia materiala a insectelor — Printre problemele ce merita atentiu, e un'a mai cu sema ce trebuie sa ne captiveze, fortia materiala a insectelor. Eata in aceasta privinta cateva detalie forte curiose:

Unu calu, unu leu, unu elefantu suntu animale puternice din punctul de vedere a fortiei fisice; dara, alature cu cea mai percutoasa insecta, acesti regi a creatiunei nu suntu nimic'a.

Insectele si manifesta forti'a prin sastrura, prin alergatura seu sboru, cate odata chiaru prin alte actiuni. Unele alerga atatul de rapide incatu, in proportiune egala, deca unu omu aru avea aceeasi vitesa, aru face mai multu de 30 mile pe minuta, adeca aru merge de 60 de ori mai iute decat unu trenu de drumu de feru.

O locusta, cu ajutoriulu aripelor sele, sare aprópe de 200 de ori lungimea corpului seu; spre a putea fi pre picioru de egalitate cu aceasta insecta, omulu aru trebui sa faca sarituri de aprópe o mila. Unu purece sare ierasi de 200 ori lungimea sea, si s'a calculatu ca, deca unu calu aru putea sari astfelui in proportiune cu greutatea sea, dint'o saritura aru trece muntii Stâncosi.

Multe insecte saru cu ajutoriulu piciorelor loru dinapoi si partea corpului dindareptu. O varietate de scarabusi, carabussii saritori, saru verticalu, candu suntu pe spinare, prin ajutoriulu unui spinu asideiatu intr'o cavitate mica posteriéra pártei toracelui, si care, lucrandu cu unu resortu cu pedeca, arunca animalulu la mai multe degete in aeru.

Unele musce-dragoni au aripi de o forta de necredintu; se potu vedea alergandu pre suprafata elesteelor ore intregi dupa insecte mai mici, din cari si facu nutrementul, intorcendu-se in tote directiunile fara a parea nici odata fatigate, rumpendu in angih dreptu directiunea cursei loru; si acest'a intr'unu modu atatul de iute incatu e aprópe imposibilu pentru unu animalu de a le prende.

Unu autoru vorbesce de un'a din aceste musce care fu prinsa in mijlocul marei pe unu vasu in momentulu candu uscatul celu mai apropiat, cota Africei, era departata de 500 mile. S'a vediut o albina umilita urmandu unu trenu de drumu de feru ce facea 20 mile pe ora, si acest'a in contra unu ventu forte tare si la o distantia insensata; insecta mergea chiaru mai iute decat trenulu, caci facea in giurul lui ocoluri numerose, mergendu la drept'a si la stanga, inainte si inapoi.

Unii scarabusi au unu sboru mai rapede, avendu-se in vedere dimensiunile loru, decat ori-care pasere, si Linne vorbesce de unu fluture ce a traversat mai multu de o suta mile intr'o singura cursa. Acestu naturalistu adauge ca, deca unu elefantu aru avea in tromba sea forti'a ce posedă cornulu unui scarabusu, aru putea misca unu munte. Toti au pututu vedea fara indoiela pre unu scarabusu radicandu spre a scapa, obiectele sub cari se tiene captivu. Pliniu scrie ca, deca se compara sarcinile ce potu purta furnicile cu dimensiunile loru, se conchide ca nici unu altu animalu nu e dotat proportionalu cu atat'a forta.

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei protopresbiterale in tractulu greco-oriental Turda

superiora (Gurgulai) in conformitate cu inalta ordinatiune consistoriale dta 17 Iuliu a. c. Nr. 2134 se scrie concursu cu terminulu pana la 30 Septembre a. c.

Emolumentele suntu:

Venitele protopresbiterali usuante.

Concurrentii voru avea a asterne la Ven. consistoriu archidicesanu pana la terminulu amintit u atestatele despre absolvarea studielor gimnasiali cu esamenu de maturitate si a studielor teologice, precum si despre servitiile bisericesci si scolastice ce au prestatu archidicesei, eventual mintesa corespunda dispositiunii sinodului archidicesanu din 1874. Nr. protoc. 27 I. de sine intielegendu-se ca concurrentii carii suntu academisti seu au vre unu gradu academicu in teologia seu filosofia, voru fi preferiti.

Din sedinti'a comitetului protopresbiteral alu tractului Turda superioara.

Ded'a in 10 Augustu 1875.

Vasiliu Popoviciu m. p.

Adm. ppescu.

Teodoru Popescu m. p.
notariu.

Concursu.

In comun'a Vinerea protopresbiteratulu Orestiei se afla doua posturi de invetiatori in vacanta cu lefe anuale pentru 1-a de 200 fl. v. a. din cass'a alodiale — cortel naturalu si 5 orgii de lemn de focu; pentru alu 2-a 150 fl. v. a. din fondulu scolaru — cortel naturalu, 5 orgii de lemn cu incalditulu scolelor cu totu, pentru carii se scrie concursu pana la 28 Sept. st. v. a. c. candu va fi si alegerea pentru ambii invetiatori.

Doritorii de a ocupá un'a seu cecala statiune invetiatorasca suntu poftiti a-si tramente cererile si adeverintiele loru in sensulu Stat. org. la subsrisulu pana la terminulu scrisu.

Orestia, 27 Augustu 1875.

In contilegere cu comitetulu parochialu.

Nicolau Popoviciu,

2-3 protopresbiteru.

Concursu.

Devenindu vacantu oficiulu de protopresbiteru alu tractului gr. or. alu Cetatiei de Piatra, si de parochu alu comunei Fauresci, prin acest'a se scrie concursu conformu inaltei ordinatiuni consist. de dta 17 Iuliu a. c. Nr. 2134 pana la 30 Septembre st. v. a. c. pre langa urmatorele emolumente:

1. Dela parochia protopresbiterala, portiune canonica 2 jugere de fenatiu.

2. Dela 80 familii cate o ferdela de cuceruzu sfertitu si cate o di de lucru, seu 20 cr. in bani.

3. Stola usuata.

4. Competintele protopresbiterale indatinate.

Doritorii de a concurá la ocuparea acestui postu suntu poftiti a-si asterne concusele sele instruite conformu dispusetiunilor Stat. org. §. 53, dispusetiunilor provisorie din a. 1873 §. 16. punctu a) si dispozitunii sinodului archid. din 1874 Nr. prot. 27, — Prea Ven. Consistoriu archidicesanu in Sabiu pana la terminulu susu indicatu.

Datu din sedinti'a comitetului protopresbiteral gr. or. alu tractului Cetatiei de Piatra.

Carpiniu in 20 Augustu 1875.

In contilegere cu comitetulu protopresbiteralu.

Ioanu Siovrea,

2-3 adm. ppescu.

Nr. 234—1875.

Concursu.

Pentru ocuparea Statiunei invetatoresci la scola confesionale gr. or. din Ponorelu, protopresbiteratulu Campani inpreunat cu urmatorele emolumente.

a) 200 fl. v. a. in bani.

b) Cuartiru naturalu in edificiulu scolai.

c) lemn de incalditu scola, si odaia de conlocuitu.

Concusele instruite dupa prescrierea stat. org. sa se adreseze pana in 23. Sep-

tembre a. c. la oficiu protopresbiterale gr. or. alu tractului Campeni.

In contilegere cu Comitetulu parochialu.

Ioanu Patiti'a,
2-3 protopresbiteru.

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei de invetatoriu la scola confessiunala gr. o. din Mogocia se scrie concursu pana in 28 Octobre a. c. in sensulu ordinatiunei consistoriali dta 6. Septembre Nr. 2095/Sc. — cons. 446—1874.

Emolumentele impreunate cu acestu postu suntu:

1. Din lad'a comunale in rate lunare pre langa cuitantie . . . . . 120 fl.

2. Din fundatiunea Botaiuanu asemenea in rate lunare pre langa cuitantie . . . . . 180 fl.

Summa 300 fl.

3. Cuartiru liberu in edificiulu de scola.

Concurrenti la acestu postu au asi asterne suplicele loru, instruite in sensulu statutului organicu si provedite cu atestatu de qualificaciune, pana la terminulu indicatu candu se va efectu si alegerea, la subsrisulu.

Dela protopresbiterulu gr. or. alu Solnocului I. ca Inspetor tractualu de scole.

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei invetatoresci la scola confesionale gr. or. din parochia Arad'a in Comuna Albacu protopresbiterulu Campani prin acest'a se scrie concursu pana la 20 Septembre. a. c. st. v.

Salarialu impreunat cu acestu postu este de 300 fl. v. a. cuartiru si lemn de incalditu.

Concurrentii voru asterne petitiunile loru instruite in sensulu Statutului organicu la oficiu protopresbiteralu in Campani pana la terminulu prefisutu.

Campeni 20 Augustu. 1875.

In contilegere cu Comitetulu parochialu.

Ioanu Patiti'a

(2-3) protopresbiteru.

Escriere de concursu.

Pentru ocuparea statiunei invetatoresci vacante din comunitatea Ibanesci (Lipanfalva) tractulu Turdei superioare se scrie concursu pana la 28 Septembre a. c.

Emolumentele suntu: Plat'a anuala ficsa in suma de 250 fl. v. a. cari se repartira pre crestinii de religia nostra din aceste comunitate.

Doritorii de a ocupá acésta statiune voru avea pana la terminulu suscristu a-si asterne petitiunile sele bine documentate la presidiulu comitetului parochialu din Ibanesci.

Sasu-Reginu in 18 Augustu 1875.

Vasiliu Popoviciu

(3-3) Administr. ppescu.

Concursu.

Pentru ocuparea postului invetatorescu de clas'a a III dela scolele romane greco-orientale din opidulu Prejmeriu cu salarialu anualu de 300 fl. v. a. din cas'a alodiale, apoi 4 galete de grâu dela mór'a comunei precum si 40 xr. de fia-care copilu obligat la scola si in fine cuartiru liberu se scrie concursu pana in 14 Septembre a. c.

Dela doritorii de a ocupá acestu postu se cere:

a) sa aiba cursulu pedagogico-teologicu cu celu putinu 4 clase gimnasiali — cei mai qualificati voru fi preferiti;

b) sa fie bine versati in cantarii bisericesci; iera documentele loru instruite in sensulu statutului organicu sa se tramita pana la terminulu prefisutu Reverendissimului domn protopresbiteriu Ioanu Petricu in Brasovu.

Prejmeriu in 21 Augustu 1875.

Comitetulu parochialu gr. or. din

Prejmeriu cu

Alexie Fratesiu,

parochu si presied. alu

comitet. paroch.

Concursu.

Pentru ocuparea postului invetatorescu la scola gr. or. din Somesiusatu (Someseufaleu) langa Clusiu, se scrie concursu pana in 7 Sept. a. c. st. v.

Salarialu este 200 fl. v. a. cuartiru liberu, cu gradinita.

Cu acestu posiu este impreunat si postulu cantoralu, (pentru cei ce aru voi) cu urmatoriu venit: 30. metie mari bucate (biru) 30 de dile de lucru (claca,) dela ingropaciuni mari 1fl. mici 35 cr. dela servitulu s. maslu 50 cr. si alt. cari facu cu totalu 100 fl. v. a.

Deci cei ce dorescu a ocupá acestu postu de invetatoriu, seu si ambe, — se binevoiesca a trimite petitiunile sale, instruite in sensulu Statutului organicu, pana la terminulu prefisutu la prea on. domnul protopresbiteriu Vasiliu Rosiescu in Clusiu.

Somesiusatu 16 Aug. 1875.

Comitetulu parochialu.

Stefanu Prodanu

(3-3) par. si presiedinte.

Concursu.

Devenindu parochia gr. or. Borgo-Mediloceni prin mórtea parochului Andreiu Orbanu vacanta, se scrie prin acest'a concursu pana in 17 Septembre a. c. in care dì va fi si alegerea. —

Emolumentele suntu:

Stola obicinuita dela 200 familii, casa parochiale si portiune canonica nu este. —

Cei ce dorescu a ocupá acésta parochia cu care e impreunat si oficiul de invetatoriu, asemenea cu unu salarial de 180 fl. v. a. si cuartiru liberu, sa-si indrepte recursele loru instruite in sensulu Statutului organicu catra comitetulu parochialu din Borgo Mediloceni post'a ultima Borgo-Prundu.

Bor. o-Mediloceni, 13 Iulie 1875.

In numele comitetului parochialu

Iacobu Thursia

(3-3) presied. comit.

Edictu.

Nicolau Oprea Trandaburu, carele de siepte ani au parasit u necreditia pre legiuia sea socia Mari'a nascuta Nichifor Bogdanu amendoi din Purcareni, fara de a se sci unde se afla seu de mai traieste, se citiza prin acest'a, ca in terminu de unu anu de astazi incolo, sa se infatisieze inaintea subsrisului scaunu protopresbiterulu caci la din contra se va decide si in absentia lui procesulu divortialu pornit u asupra-i.

Brasovu in 12 Augustu 1875.